

Eiropas Sociālā fonda 1.2.1.1.1.apakšaktivitātes projekts

“Nozaru kvalifikācijas sistēmas izveide un profesionālās izglītības efektivitātes un kvalitātes paaugstināšana”

Pārtikas rūpniecības un Lauksaimniecības Nozaru ekspertu padome

2011. gada 15. decembris

Paveiktais 2011. gadā(I)

- Nodibināts Pārtikas rūpniecības un Lauksaimniecības NEP
- Izveidots Pārtikas rūpniecības un Lauksaimniecības NEP sastāvs
- Saskaņoti sekojoši saimnieciskās darbības statistiskās klasifikācijas sektori (pēc NACE 2) nozaru pētījumam:

C grupa „Apstrādes rūpniecība”

- Sadaļas 10 „Pārtikas produktu ražošana”:
- 10.1. – Gaļas un gaļas produktu ražošana, pārstrāde un konservēšana;
- 10.2. – Zivju , vēžveidīgo un mīkstmiešu pārstrāde un konservēšana;
- 10.3. – Augļu un dārzeņu pārstrāde un konservēšana;
- 10.4. – Augu un dzīvnieku eļļu un tauku ražošana;
- 10.5. – Piena produktu ražošana;
- 10.6. – Graudu malšanas produktu, cietes un cietes produktu ražošana;
- 10.7. – Konditorejas un miltu izstrādājumu ražošana;
- 10.8. – Citu pārtikas produktu ražošana;

C grupa „Apstrādes rūpniecība”

- Sadaļas 11 „Dzērienu ražošana”:
- 11.01. – Spirtu destilēšana, rektificēšana un maisīšana;
- 11.03. – Sidra un citu augļu vīnu ražošana;
- 11.04. – Citu nedestilētu dzērienu ražošana no raudzētām izejvielām;
- 11.05. – Alus ražošana;
- 11.06. – Iesala ražošana;
- 11.07. – Bezalkoholisko dzērienu ražošana;
minerālūdeņu un pudelēs iepildītu citu ūdeņu ražošana

A grupas „Lauksaimniecība, Mežsaimniecība un zivsaimniecība”:

Sadaļas 01 „Augkopība un lopkopība, medniecība un saistītās palīgdarbības”:

- 01.1. – Viengadīgo kultūru audzēšana;
- 01.2. – Daudzgadīgo kultūru audzēšana;
- 01.3. – Augu pavairošana;
- 01.4. – Lopkopība;
- 01.5. – Jauktā lauksaimniecība (augkopība un lopkopība);
- 01.6. – Lauksaimniecības papilddarbības un palīgdarbības pēc ražas novākšanas;
- 03. – Zivsaimniecība;

Paveiktais 2011. gadā(II)

- Apstiprināts Pārtikas rūpniecības un lauksaimniecības NEP nolikums
- Notikušas 3 NEP sanāksmes
- Izskatīti 2011./12.m.g. Uzņemšanas plāni un sniegti atzinumi IZM
- Apkopota informācija par prakšu vietām uzņēmumos
- Apkopota profesionālo izglītības iestāžu informācija par nepieciešamajām prakses vietām
- Sniegta informācija par ārpus formālās izglītības iespējām

Pārtikas ražošanas un lauksaimniecības nozares situācija darbaspēka un izglītības jomā

Stiprās puses

- Nozares ir vadošās tautsaimniecībā ar vienu no lielākajiem nodokļu pienesumiem valsts budžetā
- Nozarē ir lieli, vidējie, mazie un mikrouzņēmumi, lauksaimniecības kooperatīvi, lielas, vidējas un mazas zemnieku saimniecības
- Nozarēs nepārtraukti tiek ieviestas jaunas tehnoloģijas, izstrādāti un ražoti jauni produkti atbilstoši tirgus prasībām
- Uzņēmumi optimizējušies krīzes rezultātā aizstājot darbaspēku ar iekārtu darbu
- Nozarē ir atsevišķi uzņēmumi, kur ir iespējams iziet praksi un nākotnē atrast darba vietas
- Lauksaimniecības nozarē ir veikts liels darbs, lai sakārtotu prakšu jautājumu, ir aktualizēta datu bāze ar atzīto saimniecību sarakstu un piedāvātām prakšu vietām
- Nozarei senas tradīcijas, amata prasmes
- Izglītības iestādēs licencētas un akreditētas izglītības programmas
- Atsevišķās izglītības iestādēs ir nepieciešamā materiāli tehniskā bāze (modernas iekārtas un tml.)

Pārtikas ražošanas un lauksaimniecības nozares situācija darbaspēka un izglītības jomā

Vājās puses

- Uzņēmumi kūtri apvienojas profesionālās organizācijās
- Darbaspēka samazinājums nozarē kopumā
- Nav darbaspēka gradācijas sistēmas uzņēmumos
- Darba devējiem nav motivācijas rast prakses vietas
- Zems profesionālās izglītības prestižs
- Atsevišķām izglītības iestādēm nav atbilstošas materiāli tehnikās bāzes
- Mūsdienīgu mācību metožu neizmantošana mācību procesā
- Pedagogu sastāva novecošanās,
- Zems mācībspēku atalgojuma līmenis
- Nepietiekams un lēns jaunāko tehnoloģiju ieviešanas līmenis mācību procesā
- Nav vienotas terminoloģijas
- Nozares orientētas galvenokārt uz vietējo tirgu

Pārtikas ražošanas un lauksaimniecības nozares situācija darbaspēka un izglītības jomā

lespējas

- Jaunu eksporta tirgu apguve un jaunu produktu veidošana
- Darbaspēka izglītošana higiēnas, pārtikas drošības un darba aizsardzības jautājumos
- Profesionālās izglītības sistēmas optimizācija
- Pamatprofesiju starptautiska atpazīstamība
- Profesionālo izglītību popularizēšana
- Dalība Eiropas un pasaules līmeņa profesionālās izstādēs
- Moduļu izglītības sistēmas veidošana, lai varētu apgūt šauras specializācijas
- Profesionālās kvalifikācijas apliecinoša dokumentu nozīmīguma reglamentēšana darba attiecībās
- Vienotas terminoloģijas veidošana

Pārtikas ražošanas un lauksaimniecības nozares situācija darbaspēka un izglītības jomā

Draudi

- Iedzīvotāju skaita samazinājums, nākotnē iespējams darbaspēka trūkums
- Uzņēmumu šaurā specializācija, kas darbinieku pieprasījuma ziņā neatbilst sākotnējai profesionālai izglītībai
- Produkcijas pieprasījuma kritums
- Iespējamā krīze
- Kvalitatīvu vietējo izejvielu nepietiekamība
- Darbavietu trūkums atsevišķos reģionos
- Darba tirgus pētījumu trūkums
- Izglītības iestādes sagatavo speciālistus bez atbilstošo profesiju nepieciešamības pamatojuma

Problēmas

- Uzņēmumiem nav motivācijas prakses organizēšanai.
- Nozares speciālista vietas un lomas popularitātes trūkums specialitātes izvēlē
- Šaurs redzesloks vietējā līmenī.
- Nav vienotas terminoloģijas
- Nav informācijas izglītības iestādēm par absolventu nodarbinātību vai turpmāko izglītību.

Piedāvātie risinājumi(I)

Uzņēmumu iespējas prakses organizēšanas veicināšanai

- Attīstīt „bonusu” sistēmu uzņēmumiem (nodokļu atlaides, papildus punkti valsts iepirkumos u.c.).
- Prakses vadītājam konkurētspējīgs atalgojums
- Prakses atskaitēs nodrošināt uzņēmumu konfidencialās informācijas neizmantošanu
- Novērst sistēmas trūkumu praktikanu piedāvājumā
- Prakses laiku mācību iestādē saskaņot ar uzņēmumu iespējām
- Rast iespēju motivēt praktikanu ieinteresētību, lai novērstu disciplināros pārkāpumus, neattaisnotos darba kavējumus

Piedāvātie risinājumi(II)

Nozares speciālista vietas un lomas popularitātes veicināšana

- Uzlabot jaunatnes izpratni par pārtikas nozari, tās vietu tautsaimniecībā, popularizēt pārtikas nozares specialitātes un speciālistu izaugsmes iespējas
- Stimulēt prakses iespējas ārzemēs.
- Attīstīt vienotu terminoloģiju nozarē.
- Veidot atgriezenisko saiti un attīstīt sistēmu, kā nodrošināt informācijas ieguvi.

**Pārtikas rūpniecības un
lauksaimniecības
NEP mērķi un uzdevumi
2012. gadam**

1.mērķis

Visu sektoru pārstāvniecība NEP

Uzdevumi

- NEP trīspusējā sastāva precizēšana un papildināšana
- Darba devēju pārstāvju iesaiste NEP darbībā pēc nepieciešamības
- Darba ņēmēju pārstāvju iesaiste NEP darbībā pēc nepieciešamības
- NEP darbības organizēšana un koordinēšana

2.mērķis

NEP ilgtspējīgas darbības nodrošināšana

Uzdevumi

- NEP trīspusējā sastāva precizēšana un papildināšana
- Darba devēju pārstāvju iesaiste NEP darbībā pēc nepieciešamības
- NEP darbības organizēšana un koordinēšana

3. mērķis

Veicināt nozares pozitīvu atpazīstamību

Uzdevumi

- Izglītības līmeņu mijiedarbības veicināšana starptautiskā līmenī
- Ilglaicīgas sadarbības uzturēšana starp nozares sektoru pārstāvjiem izglītības jautājumos

4. mērķis

Paaugstināts profesionālās izglītības prestižs

Uzdevumi

- Informācija par izglītības jautājumiem NEP locekļu mājas lapās, sociālajos tīklos (piem. projekts Profesiju pasaule),
- Projekta e-vidē
- Informācija nozares žurnālos, bukletos
- Sadarbība ar masu medijiem: popularizēt izglītības nozares aktualitātes un NEP aktivitātes
- Nozares izglītības iespēju popularizēšana jauniešiem uz vidējās izglītības bāzes
- Starptautiska sadarbība ar citu valstu izglītības iestādēm

5. mērķis

Nodrošināta nepārtraukta nozares datu ievākšana un analizēšana

Uzdevumi

- Sadarbība ar pētnieku darba grupu
- Nozares ekspertu atlase pētījuma ekspertīzei
- Nozares ekspertu pētījuma analīze
- Aptauju organizēšana (absolventu, audzēkņu, pedagogu u.c.) pēc nepieciešamības (par prakses vietām , kvalitāti, materiāli tehnisko bāzi un tml.)

6.mērķis

Nodrošināta profesionālās izglītības programmu atbilstība darba tirgum

Uzdevumi

- Uzņemšanas plāna pakārtošana nozares vajadzībām
- Aptaujas rezultātu novirzīšana priekšlikumu sagatavošanai jaunu izglītības programmu izstrādei
- Esošo Profesijas standartu aktualizācijas organizēšana un koordinēšana
- Jaunu Profesijas standartu izstrādes organizēšana un koordinēšana
- Savstarpējās atgriezeniskās saites veidošana par absolventu nodarbinātību un turpmākās izglītības iespējām

Paldies par uzmanību !

Ligita Turnere

Latvijas Darba devēju konfederācija Pārtikas rūpniecības un lauksaimniecības nozares konsultante darba devēju jautājumos

partika@lddk.lv

lauksaimnieciba@lddk.lv

67808968,29485677

Astrīda MitrevicaValsts izglītības saturs centra Nozares konsultante profesionālās izglītības jautājumos

astrida.mitrevica@visc.gov.lv

67503752

Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība Pārtikas rūpniecības un lauksaimniecības nozares konsultante darba ņēmēju jautājumos

inguna.krastina@lbas.gov.lv

26959127